

Mainstream økonomisk tænkning med et feministisk verdenssyn

J E P P E D R U E D A H L

Abstract

Denne artikel argumenter for, at moderne mainstreamøkonomisk tænkning har udviklet en empirisk og teoretisk værktøjskasse, som ikke påkræver et bestemt verdenssystem. Homo economicus er en maskulin arketype, men efter de sidste årtiers øgede fokus på empiriske studier gør mainstreamøkonomisk forskning i dag brug af et langt mere vidtfavnende menneskesyn.

God undervisning i samfundsøkonomi skal både afdække bredden i de mainstreamøkonomiske analyseværktøjs anvendelighed og deres begrænsninger, hvor andre samfundsvidenskaber må på banen. Økonomi handler ikke kun om det, der foregår på markedet, men også om f.eks. valg af partner og arbejdsdeling mv. i hjemmet. Adfærdsøkonomi er i dag en integreret del af økonomisk tænkning. Det indbefatter et mere realistisk billede af mennesket som intentionelt og fremadskuende og med stærke egeninteresser, men også formet af kultur og normer, med tætte bånd til andre mennesker, og med en begrænset fatteevne og underlagt diverse biases.

Fra et feministisk perspektiv er mainstreamøkonomiske analyser brugbare for både at afprøve mulige forklaringshypoteser og for at finde frem til de bedste midler for at opnå ønskede mål. Og det kræver ikke en tro på, at homo sapiens er homo economicus, hverken for at bruge de teoretiske eller de empiriske analyseværktøjer. Det feministiske perspektiv understreger også, at et snævert mål om øget (markeds)forbrug ikke kan stå alene. Meget andet gør livet værd at leve. At være sund og rask, at drage omsorg for andre og selv modtage omsorg, at bevare og beskytte naturen osv. Mainstreamøkonomisk tænkning kan ikke sige noget om, hvor-

vidt disse mål er gode eller dårlige, men kan bruges til at bestemme, hvordan de nemmest opnås i praksis.

Introduktion

Det grundlæggende økonomiske spørgsmål er, hvordan menneskeheden fremskaffer og distribuerer de subsistensmidler og den omsorg, som er nødvendig for artens reproduktion og selvudfoldelse. I vores nuværende samfund spiller produktion til og handel gennem markeder en central rolle herfor. I megen økonomisk tænkning og undervisning tages der derfor udgangspunkt i netop dette. Men ingen kan købe eller sælge, før de er blevet født og opfostret af forældre.

Den klassiske arketype i økonomi er *homo economicus*. Det er et individ, som for det første er ubegrænset rationel og fuldt ud egoistisk, og for det andet er køns- og historieløs. Det eneste problem for *homo economicus* er at økonomisere med brugen af knappe ressourcer. Økonomiseringen handler om at opnå det samme mål med færre midler. Det forudsætter derfor altid en *kvantificering* af både mål og midler.

For rigtige mennesker, *homo sapiens*, er økonomisering også nødvendig. Vores tid er uundgåeligt begrænset, og vores resourceforbrug kan ikke vedvarende bryde grænserne for bæredygtighed. Der kan kastes et økonomisk-kvantitativt blik på alle sider af menneskelivet og samfundet. Men så snart interpersonelle relationer, kultur, normer og andre svært kvantificerbare størrelser spiller en afgørende rolle, træder begrænsningerne i denne synsvinkel tydeligere frem.

Fraværet af køn i økonomisk tænkning har oftest været en ulempe for kvinder. Deres biologiske centrale rolle i reproduktionen er blevet overset, og deres arbejde i hjemmet er ikke blevet talt med i de officielle statistikker. I en traditionel forståelse af maskuline og feminine værdier er *homo economicus* klart en mand.

Betyder det så, at mainstreamøkonomisk tænkning må afvises fra et feministisk perspektiv? Det korte svar er nej. Moderne mainstreamøkonomisk tænkning har bevæget sig langt ud over den mandlige *homo economicus*. Én mulig definition af mainstreamøkonomi er, at det er den økonomiske forskning, som bedrives på de økonomiske institutter på verdens førende universiteter. Det er en samling teoretiske og empiriske analy-

seværktøjer og hverken en samling givne spørgsmål eller svar. De færreste kalder her deres forskning feministisk, men få ser en modsætning til et feministisk verdenssyn.

I det følgende vil jeg give en række eksempler på nyere økonomisk forskning med et kønnet perspektiv og diskutere den i forhold til et feministisk verdenssyn og den økonomiske samfundsdebat. Jeg vil undlade at give en præcis definition af, hvad et feministisk verdenssyn er. Der er mange mulige definitioner at tage fra. Alt efter hvilken man vælger, kan brugbarheden af mainstreamøkonomis værktøjer variere. Min overordnede pointe er dog, at deres værdi aldrig går i nul.

Kvindernes indtræden på arbejdsmarkedet efter 2. verdenskrig er en af de mest betydningsfulde økonomiske udviklinger i det 20. århundrede. I Danmark og resten af Skandinavien er kvinders erhvervsfrekvens i dag næsten på niveau med mænds. Det gør et kønnet perspektiv helt uundgåeligt, selv hvis fokus er på den markedsøkonomiske udvikling.

Undersøgelser af underbetaling af kvinder går tilbage til Paley Marshall i slutningen af 1800-tallet, og analyser af værdien af kvinders arbejde i hjemmet går tilbage Margaret Reid i 1930'erne. Men kvinder blev først for alvor synlige i økonomisk forskning, da Gary Becker fra 1960'erne begyndte at anvende klassiske økonomiske værktøjer såsom nyttemaksimering til at forstå, hvordan valg træffes i husholdninger.* Eksempelvis om, hvem der arbejder mest henholdsvis ude og hjemme. Det fik han Nobelprisen for i 1992. I dag er det helt standard i den økonomiske forskning at bruge økonomisk optimerende adfærd og cost-benefit-analyser på spørgsmål om partnervalg, fertilitet, børneopdragelse mv. Dette brede mulige emnefelt for økonomiske analyser er også vigtigt at pointere i undervisningen. I den tidligere forskning blev husholdningen opfattet som en enhed, eller sågar med en altruistisk patriark. Siden 1990'erne er konflikter og forhandling inden for husholdningen også blevet teoretiseret og modelleret.**

* Empirisk set var Mincer (1962) og Mincer og Polachek (1974) banebrydende studier af kvinders arbejdsudbud. See også Goldin (2006).

** Se eksempelvis Browning, Chiappori og Weiss (2014) og Chiappori og Mazzocco (2017).

Empiri frem for teori

Økonomiske analyser med kvinder i centrum har også vundet frem, i takt med at den økonomiske videnskab er blevet langt mere empirisk. Når blikket kastes på data på individniveau, står det klart, at køn er en central variabel at tage højde for. Der er store forskelle i de økonomiske valg, som mænd og kvinder træffer, også når de er i ellers umiddelbart ens omstændigheder. Det bidrager på sigt til, at de ender op i forskellige omstændigheder med forskellige valgmuligheder og derfor forskellige slutresultater. Det er et vigtigt økonomisk forskningsspørgsmål at forstå hvorfor.

En oversigt over denne forskning findes blandt andet i *The Oxford Handbook of Women and the Economy* (Averett, Argys & Hoffman, 2018) og et særnummer af *European Economic Review* (Cozzi, Francesconi, Lundbø, Mantovan & Sauer, 2018). Gennemgange af litteraturen findes også i Albanesi, Olivetti og Petrongolo (2022) og Cortéz og Pan (2023).*

De seneste år har særligt børns betydning for kvinder og mænds relative indkomst tiltrukket sig megen opmærksomhed. Forskning på danske data (Kleven, Landais & Søgaard, 2019) har vist, at kvinders indkomstab, når de får børn, den såkaldte *børnestråf*, i årtier har været på ca. 20 %, mens andre former for kønsforskelle i indkomst er mindsket.

Effekten er vedvarende eller sågar permanent og drives af, at kvinder med børn begynder at arbejde relativt mindre og tager jobs med lavere løn, blandt andet i det offentlige. Ud over på helt kort sigt er børnestråffen den samme for adoptivforældre (Kleven, Landais & Søgaard, 2021), hvilket viser, at det ikke handler om en effekt af at have født.**

* Blau og Winker (2018) er en bredt anvendt grundbog på universitetsniveau. Den bruges bl.a. i faget *Economics of Gender* på Økonomisk Institut, Københavns Universitet. Faget undervises af Miriam Wüst, og fagbeskrivelsen er tilgængelig online her: <https://kurser.ku.dk/course/a%3c3%98ka08237u>. Et relateret, men mere teknisk fag er *Household Behavior over the Life Cycle*, som undervises af Thomas Høgholm Jørgensen. Fagbeskrivelsen er tilgængelig online her: <https://kurser.ku.dk/course/a%3c3%98kk08427u>.

** Forskningen i børnestråffen er også et interessant eksempel på den form for empirisk arbejde, som er vundet frem i økonomi. I stedet for kun at se på *korrelationer* i data er målet at afdække *kausale* sammenhænge. Det kræver en såkaldt *identifikationsstrategi*. I studierne af børnestråffen er argumentet, at mænds og kvinders indkomst udvikler sig helt parallelt op til fødslen af første barn, hvorfor effekten heraf kan tolkes kausalt.

Meget tyder derimod på, at sociale normer er en central del af forklaringen. Børnestraffen er således større i tidsperioder og områder, hvor spørgeskemaundersøgelser viser, at stereotype kønsopfattelser er mere udbredte (Kleven, 2022).

Sociale normer

Betydningen af sociale normer kan også dokumenteres i forhold til, hvem der tager mere barsel, når muligheden tilbyder sig. Lassen (2022) viser, at det gør kvinder særligt, når de har haft hjemmegående mødre, eller hvis deres søstre har taget lang barsel. Samtidig viser Druedahl, Ejrnæs og Jørgensen (2019), at kvinder tager langt det meste af barslen uanset deres indkomstandel, men at der er en vis evidens for, at øremærket barsel til mænd vedvarende øger kvinders andel af husholdningsindkomsten.*

Brenøe (2022) viser, at kvinders uddannelsesvalg bliver mere kønsstereotyp, når de har en bror sammenlignet med en søster, hvilket kan skyldes en mere kønsstereotyp opdragelse.

Samlet set er betydningen af sociale normer for afgørende økonomiske beslutninger altså ikke til at komme uden om. Den økonomiske teori halter dog efter, som Bertrand (2020) og Lundberg (2022) diskuterer.** Værdifuld inspiration fra sociologi og antropologi er nok nødvendig her. Fra et undervisningsperspektiv understreger det også, at skillelinjerne mellem de forskellige grene af samfundsvidenskaben ikke behøver være så skarpt optrukne.

Det passer også sammen med den generelle bevægelse, der har været væk fra homo economicus i økonomisk tænkning siden 1980'erne. Den gren af økonomi, som almindeligvis benævnes *adfærdsøkonomi*, er i dag en integreret del af store dele af økonomisk tænkning. Det er et meget mere realistisk billede af mennesket som intentionelt og fremadskuende og med stærke egeninteresser, men også formet af kultur og normer, med tætte bånd til andre mennesker, og med en begrænset fatteevne og underlagt diverse biases.

* Studier af effekten af barselsordninger gennemgås i Canaan, Lassen, Rosenbaum og Steingrimsdottir (2022). Adgangen til barselsordninger forbedrer generelt både kvindens og barnets helbred og kvindens tilknytning til arbejdsmarkedet. Effekter er dog små ud over 6 måneder og kan her være skadelige for kvinders tilknytning til arbejdsmarkedet.

** Se også Albanesi, Olivett og Petrongolo (2022) og Cortés og Pan (2023).

Diskrimination og grådige jobs

En anden ofte nævnt hypotese for at forklare indkomstforskellen mellem mænd og kvinder er *diskrimination*. Forstået som ulige løn for helt lige arbejde har den ovenfor citerede litteratur ikke kunne finde entydig kausal evidens herfor. Det kan dog ikke afvises at være del af forklaringen på eksempelvis fraværet af kvinder på toppen af karrierestigen og i lederstillinger. Hansen, Harmenberg, Öberg og Sievertsen (2021) viser, at glasloftet for kvinders indkomst har været uændret over de sidste årtier relativt til den generelle indkomstudvikling. Vesterlund, Babock, Peyser og Weingart (2023) har også påpeget, at kvinder forventes at tage og udfører flere ikke-forfremmende opgaver på alle niveauer af karrierestigen.*

Endelig kan udefra pådannede normer og kønsopfattelser opfattes som diskrimination, selv når normerne er internaliserede. Når kvinders selvrapporterede livsglæde ikke er lavere i lande med meget sexismen (Bertrand, 2020), betyder det ikke, at sexismen ikke er et problem.

Studier af mænd og kvinders medfødte evner og personligheder viser, at kønslighederne er langt større end forskellene (Hyde, 2014). Mænd lader til at være mere villige til at konkurrere og tage risici, mens kvinder scorer lidt højere på empati, medfølelse og varme. Men forskellene er små og kan fortsat skyldes kulturel påvirkning. Det er langt fra oplagt, at det kvantitativt kan forklare de observerede forskelle i de økonomiske valg og derfor den økonomiske position, mænd og kvinder ender op i.

Goldin (2014, 2021) påpeger dog, at vores indretning af arbejdsmarkedet kan puste selv små forskelle op. Hun viser, at det, hun kalder *grådige jobs*, gør det svært for begge forældre i en børnefamilie at gøre karriere samtidig. Det økonomiske afkast på at gøre halvt karriere er elendigt, og derfor er det oplagte valg, at kun én skal gøre det. Det vil i Goldins øjne altid være problematisk. Det er derfor det grundlæggende problem, som i hendes øjne skal løses. Her kunne større fleksibilitet på

* VIVE (2020) viser, at der i Danmark er en betydelig forskel i timeløn for mænd og kvinder på godt 14 %. Statistisk set kan tre fjerdedele af denne forskel henføres til målbare forskelle i forhold som eksempelvis uddannelse, erhvervs erfaring, sektor, branche og arbejdsfunktion. Men det forskyder egentlig bare spørgsmålet til, hvorfor disse forhold er målbart forskellige for mænd og kvinder.

arbejdsmarkedet spille ind, men det er sværere end som så at omsætte i konkret policy.

Erklæret feministisk økonomi

Kombinationen af et styrket fokus på empiri og en bredere teoretisk forståelse af mennesket gør, at mainstreamøkonomisk tænkning er langt mere robust over for kritik end tidligere.

Det er derfor i stigende grad svært at se de fundamentale forskelle mellem mainstreamøkonomer og erklærede feministiske økonomer omkring *International Association for Feminist Economics* og tidsskriftet *Feminist Economics*. Se eksempelvis Nelson (1995, 2008, 2020), Wooley (1995), Folbre (2010), Himmelweit (2018) og Becchio (2019).

Økonomi er dog fortsat en mandsdomineret profession. Modsat andre samfundsvidenskaber er der fortsat et flertal af mænd blandt de studerende. Hvis vi tæller i professorer, halter økonomi sågar efter store del af naturvidenskaben. I samfundsdebatten er der ligeledes en stor overvægt af mandlige økonomiske kommentatorer. Det øger risikoen for kønsbias både direkte i de analyser, der laves, og indirekte gennem emnevalg. Også selvom de analyseværktøjer, mainstreamøkonomer anvender, ikke som sådan har et kønsbias.

Den relevante kritik af mainstreamøkonomi er derfor i højere grad *kvantitativ* end *kvalitativ*: At homo economicus stadig fylder for meget i forskningen, og særligt i undervisningen. At analyseværktøjerne stadig anvendes for snævert, og indsigter fra andre samfundsvidenskaber overses i praksis. At den form for økonomi, som dominerer i samfundsdebatten, fortsat i for høj grad er af den gamle skole.

BNP

Feministiske perspektiver på økonomi kan både forstås *positivt* i den forstand, at de forbedrer vores forståelse af, hvordan økonomien faktisk hænger sammen. Men de kan også have en *normativ* dimension, i hvordan den *bør* hænge sammen.

Fraværet af værdien af hjemmeproduktionen, som kvinder overvejende står for, i de officielle statistikker fremhæves ofte. Det er sigende, at vi som samfund bruger mange ressourcer på at opgøre al den økonomiske aktivitet, som fore-

går på markeder, men i langt mindre grad det, der foregår i hjemmet.

Vi har dog opgørelser over, hvor mange timer der bruges på diverse arbejdsopgaver i hjemmet*, og hvis der ganges med, hvad timelønnen ville være, hvis en lignende service skulle købes på markedet, kan man regne en samlet værdi ud.

Bredere kan det også siges, at det feministiske perspektiv understreger, at et snævert mål om øget (markeds)forbrug ikke kan stå alene. Der er meget mere, som gør livet værd at leve: At være sund og rask. At have tid til at være sammen med venner og familie. At bevare og beskytte naturen. At drage omsorg for andre og selv at modtage omsorg.

Kun noget af dette kan kvantificeres og inkluderes i opgørelsen af BNP. Al den tid, som forældre bruger med deres børn, kan ses som en investering i deres såkaldte *humankapital* og deres fremtidige indtjeningsmuligheder. Men det er bestemt ikke moralsk uproblematisk. Som filosofen Michael Sandel har påpeget, kan en aktivitet miste sin værdi, hvis den gøres op i kroner og øre. Hvis den instrumentaliseres. Venner kan ej købes for penge. Skellet mellem arbejdstid og fritid er ikke entydigt.

Økonomiske analyser kan altid højst give et bedste bud på, hvilket *mulighedsrum* der er for alternative politiske initiativer. Det er uundgåeligt et politisk spørgsmål, hvilke muligheder der skal realiseres for at skabe det gode samfund. Politikere vil gerne beskrive deres reformer som ubetinget gode. Det er de sjældent. Et centralt element i undervisning i samfundsøkonomi er derfor at afdække og kvantificere de faktiske trade-offs, som de politiske beslutninger sker på baggrund af.

Dynamiske effekter

Et problem er dog manglen på evidens. Når det kommer til justeringer af store dele af skatte- og arbejdsmarkedspolitikken, er der et utal af empiriske forskningsstudier. Der er enorm usikkerhed, men der er trods alt noget at begynde ud fra. Når det kommer til offentlige udgifter, er der tit ingen eller meget få

* I Danmark laver Rockwoolfondens Forskningsenhed jævnligt tidsundersøgelser. Se Bonke og Christensen (2018). Tilgængelig online her: <https://www.rockwoolfonden.dk/app/uploads/2018/11/Hvordan-bruger-danskerne-tiden.pdf>.

empiriske studier, eller der er kun evidens for et meget specifikt tiltag i en specifik situation.*

Denne historisk betingede skævhed i evidens kan give et problematisk status quo-bias. Når der hverken er evidens for eller imod effekten af et specifikt tiltag, må politikerne i sidste ende stå på mål for de effekter, de tror på. Der er fare ved at lave en masse tiltag med usikre effekter i forventning om store positive effekter for statskassen i fremtiden. Men det er heller ikke oplagt, at der ingen risiko skal løbes. Hvis der skulle have været forudgående evidens for hvert skridt, var velfærdssamfundet aldrig blevet opbygget.

Offentlige lønninger

Et særligt betændt spørgsmål er offentlige lønninger, ikke mindst lønnen i de typiske kvindefag. Økonomi kan dog ikke give svaret på, hvad der er et *retfærdigt* lønniveau. Det er i sidste ende et politisk spørgsmål.

På et frit marked vil lønnen tilpasse sig sådan, at to jobs, som kræver de samme evner, kun kan have forskellig løn, hvis der er andre ikke-monetære fordele ved det ene relativt til det andet. Eksempelvis hvis det er mere interessant, sjovere eller mindre stressende. Det er der en vis form for betinget fairness i. Virksomhederne vil desuden betale en højere løn til dem, som kan producere mere. Hvis det skyldes en større arbejdsindsats, er der bred enighed om, at det er retfærdigt. Men det bliver mere kompliceret, hvis det skyldes medfødte evner.

Der, hvor økonomer for alvor kan komme på banen, er i forhold til mangel på specifikke grupper af offentligt ansatte. Siden 1980'erne har lønninger for privat og offentligt ansatte udviklet sig nogenlunde parallelt. Ligesom de offentlige finanser må og skal være holdbare, skal den offentlige sektor også kunne skaffe den arbejdskraft, den har brug for. Derfor må de offentlige lønninger følge trop med de private lønninger. Men hvis arbejdsforholdene i det offentlige ikke følger med arbejdsforholdene i det private, er yderligere lønstigninger derudover nødvendige.

* Et forsøg på at kvantificere effekterne af sociale indsatser er den *social-økonomiske investeringsmodel* (SØM), som VIVE har (videre)udviklet. Dokumentationen er tilgængelig her: <https://www.vive.dk/da/udgivelser/socialoekonomisk-investeringsmodel-soem-11230/>.

Når færre søger ind på de store velfærdsuddannelser, og offentligt ansatte går tidligere på pension end privat ansatte, er det indikationer på, at offentlige jobs er blevet relativt mindre fordelagtige. Fra et økonomisk styringssynspunkt er det nødvendigt at rette op på en sådan ubalance på den ene eller anden måde. Eksempelvis gennem relativt højere løn til disse grupper af offentligt ansatte.

Afslutning

Økonomi er for vigtigt til at blive overladt til økonomer. De økonomiske analyseværktøjer skal bruges til at finde svar på de spørgsmål, som befolkningen ønsker at stille. Den britiske økonom Joan Robinson skulle efter sigende have sagt i 1950'erne, at ”*formålet med at studere økonomi ikke er at lære en række færdiglavede svar på økonomiske spørgsmål, men at lære, hvordan man undgår at blive snydt af økonomer*”.

Det feministiske verdenssyn kan bidrage både med *positive*, altså *deskriptive*, perspektiver på, hvordan mennesket er, og hvad det betyder for, hvilke spørgsmål det er vigtigt at stille os selv, og hvilke hypoteser vi skal opstille for effekten af økonomisk politik. Det kan også bidrage med *normative* perspektiver på, hvordan samfundet bør indrettes, og derfor hvilke midler økonomer skal ansøge effekten af.

Moderne mainstreamøkonomisk tænkning er en empirisk og teoretisk værktøjskasse, som ikke står i modstrid med et feministisk verdenssyn. Økonomi er en del af samfundsvidenskabens og kan blandt andet bidrage med matematisk stringente modeller og kvantitative økonomiske analyser af alle dele af menneskelivet og vores samfund. Økonomer kan udgrave mulighedsrummet og for givne samfundspræferencer angive, hvilke veje man politisk bør gå.

Der er masser af økonomiske spørgsmål, hvor køn spiller en sekundær rolle. Mænd og kvinder påvirkes godt nok forskelligt af økonomiske kriser, blandt andet fordi de arbejder i forskellige brancher, men krisers årsager og dynamik kan dog alligevel analyseres uden en eksplicit kønsdimension. Problemer med markedsconcentration og monopoldannelse kan ligeledes påvirke mænd og kvinder forskelligt, men stadig analyseres kønsneutralt.

Når økonomer antager, at mennesket er selvisk, er det ofte i forbindelse med upersonlige markedsrelationer – som når man

for eksempel skal vælge mellem at købe den ene eller den anden vare eller spare mere eller mindre op. Rigtig mange økonomiske konsekvensberegninger bygger kun på selvskhed i upersonlige markedsrelationer. Selvom det er et faktum, at mennesket er et socialt væsen, som altid står i ofte kønnede relationer til andre mennesker, er det ikke altid vigtigt at inddrage i ens økonomiske analyse. Men andre gange er det altafgørende at se ud over det klassiske homo economicus-perspektiv og inddrage teoretiske indsigter fra moderne adfærdsøkonomi og i det hele taget have fokus på den empiriske evidens.

Litteratur

- Averett, Susan L., Argys, Laura M. og Hoffman, Saul D. (2018). "Introduction: Women, the Economy, and Economics". I Averett, Susan L., Argys, Laura M. og Hoffman, Saul D. (red.) *The Oxford Handbook of Women and the Economy*. Oxford University Press.
- Albanesi, Stefania, Claudia Olivetti og Barbara Petrongolo (2022). *Families, Labor Markets, and Policy*. National Bureau of Economic Research.
- Becchio, Giandomenica (2019). *A History of Feminist and Gender Economics*. Routledge.
- Bertrand, Marianne (2020). "Gender in the Twenty-First Century". *AEA Papers and Proceedings*, 110, 1-24.
- Blau, Francine D. og Winkler, Anne E. (2018). *The Economics of Women, Men, and Work*. Oxford University Press.
- Bonke, Jens og Christensen, Anders Eiler Wiese (2017). *Hvordan bruger danskerne tiden?* Gyldendal.
- Brenøe, Anne Ardila (2022). "Brothers Increase Women's Gender Conformity". *Journal of Population Economics*, 35(4), 1859-96.
- Browning, Martin, Chiappori, Pierre-André og Weiss, Yoram (2014). *Economics of the Family*. Cambridge University Press.
- Canaan, Serena, Lassen, Anne Sophie, Rosenbaum, Philip og Steingrimsdottir, Herdis (2022). *Maternity Leave and Paternity Leave: Evidence on the Economic Impact of Legislative Changes in High-Income Countries*. Oxford Research Encyclopedia of Economics and Finance.
- Chiappori, Pierre-Andre og Mazzocco, Maurizio (2017). "Static and Intertemporal Household Decisions". *Journal of Economic Literature*, 55(3), 985-1045.
- Cortés, Patricia og Pan, Jessica (2023). "Children and the Remaining Gender Gaps in the Labor Market". *Journal of Economic Literature* (under udgivelse).
- Cozzi, Guido, Francesconi, Marco, Lundberg, Shelly, Mantovan, Noemi og Sauer, Robert M. (2018). "Advancing the Economics of Gender: New Insights and a Roadmap for the Future". *European Economic Review* 109, 1-8.
- Druehdahl, Jeppe, Ejrnæs, Mette og Jørgensen, Thomas H. (2019). "Earmarked Paternity Leave and the Relative Income within Couples". *Economics Letters* 180, 85-88.

- Folbre, Nancy (2010). *Greed, Lust and Gender: A History of Economic Ideas*. Oxford University Press.
- Goldin, Claudia (2006). "The Quiet Revolution That Transformed Women's Employment, Education, and Family". *American Economic Review*, 96(2), 1-21.
- Goldin, Claudia (2014). "A Grand Gender Convergence: Its Last Chapter". *American Economic Review* 104(4), 1091-1119.
- Goldin, Claudia (2021). *Career and Family: Women's Century-Long Journey toward Equity*. Princeton University Press.
- Hansen, Niels-Jakob Harbo, Har-
menberg, Karl, Öberg, Erik og
Sievtersen, Hans Henrik (2021).
"Gender Disparities in Top Earn-
ings: Measurement and Facts
for Denmark 1980-2013". *The
Journal of Economic Inequality*,
19(2), 347-62.
- Himmelweit, Susan (2018). "Fe-
minist Economics". I Fischer,
Liliann, Hasell, Joe, J. Proctor,
Christopher, Uwakwe, David,
Ward-Perkins, Zach og Wat-
son, Catriona (red.) *Rethinking
Economics: An Introduction to
Pluralist Economics* (60-76).
Routledge.
- Hyde, Janet Shibley (2014). "Gender
Similarities and Differences".
Annual Review of Psychology, 65,
373-98.
- Kleven, Henrik, Landais, Camille
og Søgaard, Jakob Egholt (2019).
"Children and Gender Inequality:
Evidence from Denmark". *Ame-
rican Economic Journal: Applied
Economics*, 11, 181-209.
- Kleven, Henrik, Landais, Camille
og Søgaard, Jakob Egholt (2019).
"Does Biology Drive Child Penal-
ties? Evidence from Biological
and Adoptive Families". *Ameri-
can Economic Review: Insights*,
3(2), 183-98.
- Kleven, Henrik (2022). *The Geograp-
hy of Child Penalties and Gender
Norms: Evidence from the United
States*. National Bureau of Eco-
nomic Research.
- Lassen, Anne Sophie (2022). *Gender
Norms and Specialization in Hou-
sehold Production: Evidence from
a Danish Parental Leave Reform*.
Upubliceret arbejdspapir.
- Lundberg, Shelly (2021). *Gender
Economics: Dead-Ends and New
Opportunities*. Upubliceret ar-
bejdspapir.
- Mincer, Jacob (1962). "Labor Force
Participation of Married Wo-
men: A Study of Labor Supply". I
Lewis, H. Gregg (red.) *Aspects of
labor economics* (63-97). Prince-
ton: Princeton University Press.
- Mincer, Jacob og Polachek, Solomon
(1974). "Family Investments
in Human Capital: Earnings
of Women". *Journal of Political
Economy*, 82(2), Part 2: Marriage,
Family Human Capital, and Fer-
tility, 76-108.
- Nelson, Julia (1995). *Feminism, Obje-
ctivity and Economics*. Routledge.
- Nelson, Julia (2008). "Feminist Eco-
nomics". I Palgrave Macmillian
(red.) *The New Palgrave Dicitio-
nary of Economics*. Palgrave Mac-
millan UK.
- Nelson, Julie A. (2020). "Economics
for (and by) Humans". *Review of
Social Economy*, 80(3), 269-282.
- Vesterlund, Lise, Babcock, Linda,
Peyser, Brenda og Weingart, Lau-
rie (2023). *Nej-klubben – Et opgør
med kvinders karriere-hæmmen-
de arbejde*. Lindhardt og Ringhof.
- Larsen, Mona, Verner, Mette og
Mikkelsen, Christian Højgaard
(2020). Den 'uforklarede' del af
forskellen mellem kvinders og
mænds timeløn. VIVE.
- Woolley, Frances (1995). "Getting
the Better of Becker". *Feminist
Economics*, 2(1), 114-20.